

VÁL TELEPÜLÉSTERV
KÉSZÍTÉS
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

MEGBÍZÓ:

Vál Község Önkormányzata
2473 Vál, Vajda János u. 2.

FELELŐS TERVEZŐ:

Fehér Vártervező Kft.
8000 Székesfehérvár, Rába utca 22.

Tartalomjegyzék:

1. JÖVŐKÉP	3
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan..	3
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	3
2. Stratégia.....	5
2.1. A rövid, közép- és hosszútávú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célok meghatározása	6
2.1.1. Hosszútávú fejlesztési célok.....	6
2.1.2. Középtávú fejlesztési célok	7
2.1.3. Rövidtávú fejlesztési célok.....	7
2.2. A településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlata	9
TERVEZETT FEJLESZTÉSEK	11
2.3. Az integrált és tematikus beavatkozási területeknek a meghatározása	13
2.4. Az épített és természeti örökség védelme követelményeinek meghatározása.....	13
2.5. A fejlesztési célok megvalósításához szükséges céladatok	13
2.5.1. Társadalmi adatok.....	13
2.5.2 Gazdasági adatok	13
2.5.3 Környezeti adatok.....	14
3. Cselekvési program	14
3.1. Épített környezet fejlesztése	14
3.2. Természeti környezet megőrzése, fenntartása, fejlesztése	15
3.3. Helyi gazdaság fejlesztése.....	16
3.4. Infrastruktúra fejlesztése	17
3.5. Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása.....	18
3.6. Fejlesztési célok anyagi forrásainak megteremtése.....	18
4. Részletes fejlesztési program	20
4.1. AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA	20
4.2. A FEJLESZTÉSEK PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZE	21
4.3 VÍZGAZDÁLKODÁSI ÉS CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁSI FEJLESZTÉSI FELADATOK	22

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Vál településfejlesztési terve hosszútávra kijelöli a település helyét a megyei és a járási település-hálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép meghatározásakor az önkormányzat egy új szemlélet szerinti fejlődést szeretne a településen megvalósítani.

A település jövőképe a helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív közreműködésével és bevonásával készült. Vál jövőképe a település elsősorban földrajzi adottságaira, társadalmi, gazdasági lehetőségeire, valamint erőforrásaira (környezeti értékei, infrastruktúra, hagyományok) épít, valós, megvalósítható célokat határoz meg.

A fejlesztési terv alapja, hogy a Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács tagjaként Pannónia Szívében, a Váli-völgy mentén fekvő település **élhető, nyitott és vonzó** település legyen.

Vál településfejlesztésének célja, hogy földrajzi elhelyezkedéséből fakadó természeti értékeit és az abban rejlő potenciálját kihasználva, **élhető** környezetet, komfortos vidéki életet biztosítson az itt élők számára. A természeti környezet, a turizmus és a gazdaság fenntartható együttélését biztosítsa, lakóinak tudást, munkát és felüdülést teremtsen, adjon esélyt, felemelkedési lehetőséget a rászorulóknak.

Nyitott legyen a turizmus és a gazdaságfejlesztés elősegítése érdekében a szükséges változásokra. Támogassa a társadalmi és gazdasági szereplők betelepülését, az idegenforgalom-, a turizmus fejlesztését, fogadja be az idelátogatókat.

Legyen **vonzó** turisztikai célpont, kiemelten támogassa a vállalkozásokat, letelepülni szándékozókat és a fiatalokat, segítse a lakosság helyben maradását és helyben foglalkoztatását.

A település jövőképe:

VÁL LEGYEN ÉLHETŐ, NYITOTT ÉS VONZÓ TELEPÜLÉS.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

Szubszidiaritás és decentralizáció elve

A szubszidiaritás elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához. Mindez akkor lehet hatékony, ha a gazdasági, társadalmi, politikai döntéshozatal is alacsonyabb területi szinteken jelenik meg, így törekedve a fejlesztési döntések és eszközök területi decentralizálására.

Térségi és táji szemlélet elve

A területfejlesztés nem csak adminisztratív, települési- és területegységeket érint, hanem a földrajzi tájak életét is befolyásolja. A tájak a természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi-gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, napsugárzás, növény- és állatvilág, társadalom) érintő

beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni. A fejlesztési beavatkozásokat a tájak területi rendszereibe integrálni kell, hogy illeszkedjenek a helyi táji adottságokhoz, támaszkodjanak a tájak erőforrásaira, hozzájárulva azok védelméhez és kibontakozásához is.

Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében fenntarthatóságot, biztonságot nem csak általában, globálisan kell értelmezni, hanem az egyes társadalmi, gazdasági, környezeti alrendszerek alkotta területi rendszerek (térségek) összefüggésében is. A fenntarthatóság alapelve minden ágazat irányában a fejlesztéspolitika azon korlátját fogalmazza meg, mely szerint a mai fejlesztések és a fejlesztések alapját adó erőforrás-gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható területi rendszerekben a térségi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését, az értékhordozó kultúrák eltűnését, ugyanakkor magas szinten biztosítják a társadalom létfeltételeit.

Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A területfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a globális, európai, nagytérségi vagy nemzeti szintű gazdasági-társadalmi trendeket a különböző szintű, és helyzetű térségekben. A várható hátrányokat megelőzve, az előnyöket kihasználva jövőorientált, proaktív cselekvési terveket kell alkotni, és nem csak a már bekövetkezett változásokra fogalmazni meg válaszingedményeket. A területi tervezés során az egyes célcsoportokat érintő gazdasági-társadalmi célok eléréséhez olyan területfejlesztési tevékenység szükséges, amely a sokszínű partnerségi együttműködések révén több termelőágazat kooperációjából, a szolgáltatások, ill. szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális közigazgatási tevékenységek összekapcsolódásából épül fel. Ezek az elemek területi alapon, a beavatkozás terében integrálódnak egymással, koordináltan, szervesen, lehetőleg szinergikusan összefonódó akciókat alkotnak.

Hatékony és koncentráció elve

A településfejlesztési terv a koncentráció érvényesítésére törekszik a megfogalmazásban, a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében. A területfejlesztési politika tárgyát képező területi rendszer sok eleme ugyanis nem az absztrakt gazdasági-szociális „terekben” jeleníthető meg a leghatékonyabban, hanem a földrajzi tér egyes vagy típusos egységeiben, tájakban, térségekben.

Nyilvánosság, partnerség elve

A nyilvánosság és a részvétel a területfejlesztési politikában különös hangsúlyt kap. A nyilvánosság területfejlesztési politikai sajátossága, hogy a területi hierarchia legkülönbözőbb szintjein és helyein meg tudja szólítani a közvéleményt. A szubszidiaritást igénylő kezdeményezés esetében a különböző szintű területi szervek vertikális partnersége szükséges.

Területi harmónia elve

A területfejlesztés során arra is figyelemmel kell lenni, hogy a helyi társadalom és a szolgáltatásokat igénybe vevők meghatározó státuszcsoportjai (állandó lakosok, üdülő tulajdonosok, külföldi ingatlan tulajdonosok, helyi-, és szezonálisan jelen levő, illetve a különböző működési nézeteket valló, eltérő menedzsment-szemléletű vállalkozások, bel-, és külföldi turisták, stb.) közti harmónia is hosszútávon biztosítható legyen. Mivel a harmónia csak olyan térség sajátja, amelyben az egyenlőtlenségek mértéke minimális, ezért törekedni kell a területileg kiegyenlített és társadalmilag is igazságos hosszú távú térségfejlesztésre.

Tolerancia

Az etnikai és kulturális különbségeket magukon viselő státuszcsoportok szimbiózisa csak úgy tartható fenn, ha a helyi társadalom szövetén belül megfigyelhető másságok kölcsönösen megismerhetővé és egymás részéről átjárhatóvá válnak.

Esélyegyenlőség

Az infrastrukturális ellátottság és a tudáshoz való hozzáférés mellett a hagyományos célcsoportok problémáinak kezelésén túl az esélyegyenlőség biztosítása terén ez a folyamatosan zajló akadálymentesítési beruházások mielőbbi végrehajtása mellett jelenti azt is, mindenki hozzáférjen a számára hasznosnak tartott települési információhoz.

Identitás

A társadalmi identitás jellemzője egyrészt a térséghez, településhez kötődés, másrészt a területi identitás a fenntartható térségfejlesztés egyik belső erőforrása is, csakúgy, mint a természeti erőforrások, például az energiahordozók, a nyersanyagvagyon, a megfelelő éghajlat, vagy a humán erőforrások.

Átláthatóság, monitoring és értékelés elve

A területfejlesztési tervezés, -végrehajtás nem epizodikus tevékenységek együttese, hanem állandó folyamat, mely a térségek társadalmi-gazdasági-környezeti rendszereiben spontán, a beavatkozások vagy a globális trendek eredményeként jelentkező változásokhoz idomul. E folyamat visszacsatolásokkal ciklusokba rendeződik, a tervezési, a végrehajtási, és azok nyomán követésére irányuló értékelési tevékenységek szünet nélkül, átfedésekkel követik egymást.

2. Stratégia

A jövőkép megvalósulását meghatározó célok, fejlesztési irányok meghatározása azért kiemelkedően fontos, hogy az azok megvalósításán dolgozók - a település döntéshozói, gazdasági szereplői és lakossága - világos és egyértelmű célok érdekében dolgozhassanak együtt.

E fejezetben tehát megfogalmazásra kerülnek azok a településfejlesztési célok melyek megvalósulása révén elérhető a fentiekben felvázolt jövőkép.

2.1. A rövid, közép- és hosszútávú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célok meghatározása

ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK

A település turisztikai fogadóképességének növelésére, új turisztikai projektek megvalósításának segítésére;

A településen élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására;

Az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, az értékek védelme megőrzésének szem előtt tartásával;

A közúti közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére.

2.1.1. Hosszútávú fejlesztési célok

Épített környezet fejlesztése

- Műemléki értékek védelme és hasznosítása
- Településarculat javítása
- Lakóterületek fejlesztése

Természeti környezet megőrzése, fenntartása, fejlesztése:

- Tájhasználati arányok optimalizálása
- Természeti hatások és váratlan helyzetek hatásival szembeni ellenállóképesség fejlesztése
- Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése

Helyi gazdasági fejlesztése:

- Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése
- Gazdasági területek kialakításának támogatása

Infrastruktúra fejlesztése

- Humán infrastruktúra fejlesztése
- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- Vízi közmű infrastruktúra fejlesztése
- Hírközlési szolgáltatások fejlesztése, digitalizáció támogatása

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Lakosságszám növelése
- Esélyegyenlőség megteremtése

2.1.2. Középtávú fejlesztési célok

Épített környezet fejlesztése

- Önkormányzati épületek fejlesztése
- Településarculat javítása
- Lakóterületek fejlesztése

Természeti környezet megőrzése, fenntartása, fejlesztése:

- Tájpotenciál fenntartása, erősítése
- Tájai adottságok kiterjedt védelme
- Természeti hatások és váratlan helyzetek hatásaival szembeni ellenállóképesség fejlesztése
- Reziliencia program

Helyi gazdaság fejlesztése

- Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése
- Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése
- Turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

Infrastruktúra fejlesztése

- Oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése
- Közvilágítás fejlesztése
- Járda és kerékpárút rendszer bővítése
- Közúthálózat fejlesztése
- Hírközlési szolgáltatások fejlesztése

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Egészségügyi alapellátás fejlesztése
- Társadalmi kohézió megóvása

2.1.3. Rövidtávú fejlesztési célok

Épített környezet fejlesztése

- Zöldfelületi rendszer fejlesztése
- Közösségi terek fejlesztése

Természeti környezet megőrzése, fenntartása, fejlesztése

- Ökológiai lábnyom csökkentése
- Tájpotenciál fenntartása, erősítése
- A természet és környezetvédelem tudatosítása

Helyi gazdaság fejlesztése

- Helyi vállalkozások támogatása
- Turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

Infrastruktúra fejlesztése

- Oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése
- Polgármesteri hivatal fejlesztése
- A település energetikai hatékonyságának fejlesztése
- Hírközlési szolgáltatások fejlesztése
- Kerékpárút fejlesztése
- Csapadékvízvezetés fejlesztése
- Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése

Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

- Közösségi szolgáltatások fejlesztése
- Helyben maradás támogatása
- Hagyományőrzés

2.2. A településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlata

JÖVŐKÉP				
VÁL LEGYEN ÉLHETŐ, NYITOTT ÉS VONZÓ TELEPÜLÉS.				
Átfogó fejlesztési célok				
A település turisztikai fogadóképességének növelésére, új turisztikai projektek megvalósításának segítésére;				
A településen élők életfeltételeinek javítására, munkához jutásának elősegítésére és a térségek jövedelemtermelésének előmozdítására;				
Az épített és természeti környezet fejlesztésének a fenntartható fejlődés elveivel való megfelelő összhangjának megteremtésére, az értékek védelme megőrzésének szem előtt tartásával;				
A közúti közlekedés, a kerékpárutak, turistautak fenntartásának és fejlesztésének előmozdítására, elősegítésére.				
Fejlesztési területek	Tervezett ütemezés	Hosszútávú	Középtávú	Rövidtávú
ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE		- Műemléki értékek védelme és hasznosítása - Településarculat javítása - Lakóterületek fejlesztése	- Önkormányzati épületek fejlesztése - Településarculat javítása - Lakóterületek fejlesztése	- Zöldfelületi rendszer fejlesztése - Közösségi terek fejlesztése
TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGŐRZÉSE, FENNTARTÁSA, FEJLESZTÉSE		- Tájhasználati arányok optimalizálása - Természeti hatások és váratlan helyzetek hatásaival szembeni ellenállóképesség fejlesztése - Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése	- Tájpotenciál fenntartása, erősítése - Táj adottságok kiterjedt védelme - Természeti hatások és váratlan helyzetek hatásaival szembeni ellenállóképesség fejlesztése - Reziliencia program	- Ökológiai lábnyom csökkentése - Tájpotenciál fenntartása, erősítése - A természet és környezetvédelem tudatosítása
HELYI GAZDASÁG FEJLESZTÉSE		- Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése Gazdasági területek kialakításának támogatása	- Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése - Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése - Turizmushoz kapcsolódó fejlesztések	- Helyi vállalkozások támogatása - Turizmushoz kapcsolódó fejlesztések

<p style="text-align: center;">INFRASTRUKTÚRA FELESZTÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Humán infrastruktúra fejlesztése - Közlekedési infrastruktúra fejlesztése - Vízi közmű infrastruktúra fejlesztése - Hírközlési szolgáltatások fejlesztése, digitalizáció támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> - Oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Közvilágítás fejlesztése - Járdá és kerékpárút rendszer bővítése - Közúthálózat fejlesztése - Hírközlési szolgáltatások fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - Oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Polgármesteri hivatal fejlesztése - A település energetikai hatékonyságának fejlesztése - Hírközlési szolgáltatások fejlesztése, digitalizáció támogatása - Kerékpárút fejlesztés - Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése - Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése
<p style="text-align: center;">KEDVEZŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK FENNTARTÁSA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Lakosságszám növelése - Esélyegyenlőség megteremtése 	<ul style="list-style-type: none"> - Egészségügyi alapellátás fejlesztése - Társadalmi kohézió megóvása 	<ul style="list-style-type: none"> - Közösségi szolgáltatások fejlesztése - Helyben maradás támogatása - Hagyományőrzés

TERVEZETT FEJLESZTÉSEK

1. ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE	2. TERMÉSZETI KÖRNYEZET MEGŐRZÉSE, FENNTARTÁSA, FEJLESZTÉSE
<p><u>1.1. Műemléki értékek védelme és hasznosítása</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ürményi-Dreher Kastély és környezetének felújításának és turisztikai célú hasznosításának támogatása - A római katolikus templom és templomtorony környezetének fejlesztése 	<p><u>2.1. Természeti és táji adottságok kiterjedt védelme</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Természeti hatások és váratlan helyzetek hatásaival szembeni ellenállóképesség fejlesztése - Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése
<p><u>1.2. Településarculat javítása</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A településfejlesztési elvek mentén a szociológiai és gazdasági cselekvésprogram megalkotása a település összképének javítása érdekében. - A Szent István téri belső faluközpont továbbfejlesztése 	<p><u>2.2. Komplex ökoszisztémát érintő védelmi program készítése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zöldfelületek fejlesztése - Természetvédelmi és környezetvédelmi ismeretterjesztés - Vízgazdálkodási intézkedési terv készítése - Klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése - Ökológiai lábnyom csökkentése
<p><u>1.3. Önkormányzati épületek fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Akadálymentesítés - Térfigyelőrendszer bővítése - A közintézmények, középületek állagmegóvása, megelőző karbantartása. - Az önkormányzati ingatlanokat érintő fejlesztési projektek megvalósítása. 	<p><u>2.3. Tájhasználati arányok optimalizálása</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A meg nem valósult új beépítésre szánt területkijelölések megszüntetése. - Új beépítésre szánt terület kijelölés esetén zöldterületek biztosítása
<p><u>1.4. Közösségi terek fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tornacsarnok, sportközpont projekt megvalósítása - Piac és rendezvényter kialakítása - Egységes településkép, faluközpont megvalósítása 	
<p><u>1.5. Zöldfelületi rendszer fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Burgondia utca, Váli víz menti területek - Hasznosítási javaslat kidolgozása a római katolikus templom és gótikus torony körüli zöldfelületekre vonatkozóan 	
<p><u>1.6. Lakóterületek fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Új lakótelkek kialakítása - Meglevő lakóterületek környezetének fejlesztése 	

3 HELYI GAZDASÁG FEJLESZTÉSE	4. INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE
<p><u>3.1. Helyi gazdasági környezet fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése - Gazdasági területek kialakításának támogatása - Helyi termékek feldolgozásának és értékesítésének ösztönzése - Helyi vállalkozások érvényesülésének támogatása - Bemutatói lehetőség megteremtése az önkormányzat honlapján 	<p><u>4.1. Humán infrastruktúra fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése - Polgármesteri hivatal fejlesztése - Önkormányzati honlap fejlesztése - Új óvoda építése
<p><u>3.2. Turisztikai vonzerő fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kastélyprojekt megvalósítása - Meglévő helyi épített és természetes értékek turisztikai szempontból hangsúlyossá tétele, reprezentatív módú tematikák és programok alkotása - Turizmusra fejlődéséből adódó munkahelyteremtés és a munkaerő megtartása - Falusi turizmus támogatása új szálláshelyek létrehozása érdekében - Együttműködés és partnerség: Turisztikai Desztinációs Menedzsment létrehozása (TDM) 	<p><u>4.2. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A meglévő közút és közműhálózat monitorozása, időszakos felújítása, a kapacitás növelése új beépítésre szánt területek kijelölése esetén - Belterületen belüli kerékpárutak kialakítás - Járdák építése és felújítása - Parkolók kiépítése <p><u>4.3. Hírközlési szolgáltatások fejlesztése, digitalizáció támogatása</u></p> <p><u>4.4. Vízi- és energiaközmű infrastruktúra fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Közvilágítás fejlesztése - A település energetikai hatékonyságának fejlesztése - Elektromos töltőállomás kiépítése - Csapadékvízvezetés fejlesztése - Szennyvízcsatorna rendszer fejlesztése
5. KEDVEZŐ TÁRSADALMI FOLYAMATOK FENNTARTÁSA	
<u>5.1. Lakosság szám növelése</u>	
<p><u>5.2. Alapellátás fejlesztése</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Egészségügyi alapellátás fejlesztése - Szociális alapellátás biztosítása - Alapfokú oktatási és nevelési ágazat fejlesztése - A település kulturális életének javítása <p>Könyvtár könyvvállományának fejlesztése</p>	
<p><u>5.3. Közösségfejlesztés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Közösségi szolgáltatások fejlesztése - Testvérvárosi kapcsolatok erősítése - Közösségi programok szervezése - Helyben maradás támogatása - Hagyományőrzés 	

A tervezett fejlesztések térbeli ábrázolását az 1. Melléklet tartalmazza!

2.3. Az integrált és tematikus beavatkozási területeknek a meghatározása

A tervezett fejlesztési célok eléréséhez, megvalósításához szükséges beavatkozási területek:

- Településszerkezet és építési hagyományok megőrzése
- Természeti környezet védelme környezetkárosítások felszámolása
- Településkép, épített környezet folyamatos javítása
- Oktatás, Kultúra, Sport, Egészségügyi és Szociális ellátás fejlesztése
- Járási, mikro térségi együttműködések kialakítása fejlesztése

2.4. Az épített és természeti örökség védelme követelményeinek meghatározása

Vál Község Önkormányzata a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényi kötelezettségének eleget téve a 204/2017. (XII. 29.) önkormányzati határozatával elfogadta Vál Településképi Arculati Kézikönyvét (TAK) és megalkotta Vál Község Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 17/2018. (XII.17.) önkormányzati rendeletét (TR). A rendelet lehatárolta a településképi szempontból meghatározó területeket és azokra szabályokat fogalmazott meg. A rendelet a településképi követelmények meghatározása mellett szabályozza az egyes sajátos berendezések (pl. reklámok, reklámhordozók), műtárgyak elhelyezésének feltételeit is. A kézikönyv tartalmazza a település építészeti örökségének és az eltérő karakterű településrészek bemutatását is. A kézikönyv a helyi településképi rendelet megalapozására szolgál, folyamatosan bővíthető, fejleszthető, ahogyan a település is formálódik, változik, fejlődik.

Vál közigazgatási területének déli, dél-nyugati területei, illetve a Váli-víz medre menti területek érintettek az Országos Ökológiai Hálózat területével.

Vál közigazgatási területének nagyobb része érintett az országos tájképvédelmi területtel. Ezen a területen a tájbaillesztés szabályainak megállapítása fontos.

A területfelhasználások térbeli ábrázolását az 1. Melléklet tartalmazza!

2.5. A fejlesztési célok megvalósításához szükséges céladatok

2.5.1. Társadalmi adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- népesség prognózis
- korosztályos adatok

A település társadalmára vonatkozó adatok és tények a fejlesztési tervet megalapozó vizsgálati munkarész 1.5 fejezetében részletesen kifejtésre kerültek.

2.5.2 Gazdasági adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek

- Ingázók száma
- Településüzemeltetés adatai
- Jövedelmek megoszlása
- Gazdasági ágazatok jelenléte

- Turizmus adatai

A gazdasági adatok részletezését a megalapozó munkarész 1.9 és 1.10. fejezetei tartalmazzák

2.5.3 Környezeti adatok

A településterv részletes kidolgozásához az alábbi adatok szükségesek:

- Tájhasználat, tájhasználati konfliktusok
- Telekstruktúra
- Védett természeti területek elhelyezkedése, átlag feletti minőségi osztályú területek
- Zöldterületek adatai
- Önkormányzati vagyonkataszter
- Közlekedési infrastruktúra, forgalmi adatok
- Közmű infrastruktúra
- Környezetvédelmi terhelési adatok

A szükséges adatok és tények a fejlesztési tervet megalapozó vizsgálati munkarész 5.-14. fejezeteiben részletesen kifejtésre kerültek.

3. Cselekvési program

3.1. Épített környezet fejlesztése

Műemléki értékek védelme és hasznosítása

Vál Község Önkormányzatának egyik kiemelt fejlesztési célkitűzése a műemléki védettség alatt álló Ürményi-Dreher-kastély és a hozzá tartozó park, valamint a korábbi történelmi állapotnak megfelelő ingatlan-együttes eredeti állapotának minél teljesebb mértékű helyreállítása és felújítása. A projektre már elkészült az előzetes megvalósíthatósági tanulmányterv.

Az Önkormányzat további célként tűzte ki a Szent István téri belső faluközpont fejlesztését, amelynek része a műemléki védettség alatt álló katolikus templom, illetve a gótikus templomtorony. A műemléki templom és templomtorony környezetének fejlesztése az egyházakkal közösen valósítható meg. A műemlékek megőrzése mellett fontos a hitéleti tevékenység támogatása és a közösségformáló szerep.

Településarculat javítása

Lakókörnyezetünk színvonala életünk minőségének meghatározó eleme. Ehhez a természeti értékek mellett az épített környezet, az utcák, terek szépsége, korszerűsége nagymértékben hozzájárul. Az elkészült és elfogadott arculati kézikönyv fontos iránymutatást ad az épített környezet szabályozásában. A leírtaknak vissza kell köszönni a település alkotta jogszabályokban.

Fontos a Vajda János utcai- és a Szent István téri belső faluközpont továbbfejlesztése, a központi funkciók erősítése és a kastély környezetének rendezése.

Polgármesteri Hivatal épületének fejlesztése

Az épületek energetikai fejlesztése, akadálymentesítése, a fenntarthatóság és a környezetvédelem szempontjából is elengedhetetlen. Az energetikai fejlesztések a gazdasági programmal összhangban pályázati támogatás igénybevétele mellett kiemelt fontossággal bírnak. Javasolt fejlesztési irány a

légszennyezés mérséklésére és a szén-dioxid kibocsátás csökkentésére az alternatív energiaforrások minél nagyobb arányban történő bevonása, illetve támogatása. Az önkormányzati épületekben fokozatosan át kell térni a megújuló energiaellátásra.

Közösségi terek fejlesztése

Válon az iskolabővítés keretében megtervezet tornacsarnok nem épült meg. 2016-ban, miután a kormány Honvédelmi Sportközpontok felállítása mellett döntött minden járásban, a Honvédelmi Sportszövetséggel és a Martonvásári Járás hozzájárulásával megindultak az előkészítő munkák Válon egy tornaterem és Honvédelmi Sportközpont létesítésére. A cél egy olyan létesítmény létrehozása, amely nem csak a Honvédelmi Sportszövetség, hanem az iskolai tanulók és a lakók számára is sportolási lehetőséget biztosít. Ezen kívül az Önkormányzat igényt tartana az épületben rendezvények megtartására, megszervezésére.

A faluközpont fejlesztésével kapcsolatban az Önkormányzat egy új piac és rendezvénytér kialakítását tervezi. A cél egy olyan létesítmény megépítése, mely a heti piac megtartása mellett alkalmas nagyobb létszámú közösségi rendezvények lebonyolítására is.

Zöldfelületi rendszer fejlesztése

A zöldterületek fejlesztésénél törekedni kell arra, hogy fenntartásuk gazdaságosan, minél kevesebb élő munka alkalmazásával elvégezhető legyen. Támogatni kell a ligetszerű zöldterületek kialakítását, fontos figyelembe venni a település domborzati adottságait.

Fejleszteni szükséges a Burgondia utca, valamint a Váli víz menti hasznosítatlan területeket. Továbbá fontos hasznosítási javaslat kidolgozása a katolikus egyházzal együttműködve a római katolikus templom és gótikus torony körüli zöldfelületekre.

Lakóterületek fejlesztése

A település népességszámának növelése miatt is fontos új lakótelkek kialakítása és a meglévő lakóterületek fejlesztése.

Az igényesen kialakított és fenntartott lakóterületek példaként szolgálnak a település lakói számára.

3.2. Természeti környezet megőrzése, fenntartása, fejlesztése

A természeti és táji adottságok kiterjedt védelme

Meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, a tájjelleg megőrzendő elemeit, elem-együtteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. A tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása érdekében a helyi építési szabályzatban meg kell határozni a területhasználatra és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó szabályokat.

Az egyre fokozódó éghajlat változás és az elmúlt években bekövetkezett események rávilágítanak arra, hogy a településeknek növelniük kell a váratlan eseményekre való felkészülésüket. Egy megfelelően átgondolt és megtervezett programmal elérhető a település rezilienciájának (ellenállóképességének) növelése. Olyan területeket kell fejleszteni, amik nagy mértékben megnövelik a település rugalmasságát, ellenállását a váratlan helyzetekre (egészségügyi

ellátórendszer kapacitásának növelése, információs technológiák fejlesztése, közösségek öngondoskodásának, szociális infrastruktúrájának erősítése, megújuló energiatermelés arányának növelése).

Komplex ökoszisztémát érintő védelmi program készítése

A zöldfelületek tudatos és ütemezett fejlesztése elsősorban az önkormányzati közterületeken és az intézményi területeken.

A fenntarthatóság hosszú távú biztosítása érdekében fontos cél a feltörekvő nemzedékek érzékenyítése, a szemléletformálása, az ismeretterjesztés. Ennek segítségével szélesebb körök szeme irányítható a jó környezeti állapot megőrzésének fontosságára, a környezeti elemek és természeti értékek védelmére.

A klímaváltozás hatásainak csökkentése és az ökológiai lábnyom csökkentése érdekében intézkedési tervet kell készíteni, ismeretterjesztéssel segíteni kell a szemléletváltást és a konkrét cselekvéseket.

Tájhasználati arányok optimalizálása

A meg nem valósult beépítésre szánt területeket csökkenteni kell, a beépítésnél támogatni kell a meglévő lakóterületek hasznosítását. Új beépítésre szánt terület kijelölésnél az intenzív zöldfelületek kialakítását ösztönözni kell.

3.3. Helyi gazdaság fejlesztése

Helyi gazdasági környezet fejlesztése

A helyi vállalkozások betelepülését ösztönözni kell, támogatni szükséges az új gazdasági tevékenységek céljára szolgáló területek kialakítását. Az érvényesülés segítése érdekében össze kell állítani az ún. vállalkozói térképet, mely tartalmazza, hogy a településen mely vállalkozások mivel foglalkoznak és milyen címen található a telephelyük.

Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak.

A termékek termőhelyen történő tárolása és feldolgozása érdekében olyan szabályozórendszert kell kialakítani a településrendezési tervekben, mely a környezet- és természetvédelem érdekeinek előtérbe helyezése mellett lehetőséget teremt építmények elhelyezésére is a külterületen. A feldolgozott terményeket a faluban házi készítményként lehet értékesíteni. Ez hozhatja magával a különböző márkák kialakításának igényét létrehozva egy közösségi értékesítési hálózatot, ami diverzifikáltan biztosítja az ezzel foglalkozó vállalkozások bevételeit.

Új vállalkozások betelepülésének ösztönzése

A településen jelen vannak mezőgazdasági vagy ahhoz köthető mikro- és kisvállalkozások. Ipari tevékenység csekély, szolgáltatási területen jelennek meg még kis mértékben főleg egyéni vállalkozások. A lakosság egy jelentős része a környező településeken talált munkát. Ez az arány az önkormányzat és a vállalkozások szoros együttműködésével csökkenthető.

Turizmusfejlesztés

Vál Község Önkormányzatának egyik kiemelt fejlesztési célkitűzése műemlék Ürményi-Dreherkastély és a hozzá tartozó park, valamint a korábbi történelmi állapotnak megfelelő ingatlan-együttes eredeti állapotának minél teljesebb mértékű helyreállítása és felújítása. A projektre már elkészült az előzetes megvalósíthatósági tanulmányterv.

A fejlesztés megvalósulása Vál turisztikai vonzerejének ugrásszerű növekedését eredményezné. Amellett, hogy Vál község turisztikai szerepe megerősödne a térségben, a fejlesztés velejárója lenne a helyi foglalkoztatás, szolgáltatások, egyéb turisztikához és idegenforgalomhoz kapcsolódó beruházások növekedése is.

Támogatni kell a falusi turizmust, a falusi szálláshelyek létrehozását.

3.4. Infrastruktúra fejlesztése

Humán infrastruktúra fejlesztése

Az humán infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település népességének megtartását, növelését. Az oktatási-, egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése folyamatos és elengedhetetlen. További feladat a polgármesteri hivatal, a könyvtár és az önkormányzati honlap fejlesztése, továbbá egy új, korszerű óvodaépület létrehozása.

Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

A közmű infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult közlekedési infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Ezért az Önkormányzat fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csapadékvíz elvezető rendszer, felszíni vízelvezető árok és zárt csapadékvíz hálózat bővítését, kiépítését.

Új parkolók létesítése is szükséges az intézmények és a vállalkozások környezetében.

A közlekedési fejlesztések közül kiemelkedő szerepű a Vereb-Vál-Gyúró-Etyek összekötő út megépítése. A rendezési tervben már szerepel a tervezett összekötő út szabályozása. A váli völgy települései közötti közvetlen kapcsolat létesítése az egész környék turisztikai vonzerejét megnövelné. Továbbá amiatt, hogy Vál és Gyúró közös járáshoz és közös hivatalhoz tartozik, időszerű a két település közötti közvetlen útkapcsolat megépítése.

Továbbá a rendezési tervben szereplő, a Váli-víz mentén, a kialakult fenntartósávon tervezett kerékpárút megvalósulása tovább növelné a település vonzerejét, illetve Vál az egyre bővülő kerékpáros úthálózat részévé válna.

Hírközlési infrastruktúra fejlesztése, digitalizáció

A távközlési és hírközlési szolgáltatások a településen fejlesztendőek. Magyarország Kormánya által elindított Digitális Jólét Program 2030-nak egyik fő feladata, hogy olyan új megoldásokra és intézményekre tegyen javaslatot, amelyek a nemzetközi együttműködésben is hatékonyan tudják értelmezni, kezelni a digitalizáció teremtette globális kihívásokat és lehetőségeket.

A program keretében megvalósuló hálózatfejlesztések és a digitális átalakulás jelentik a következő évtized legnagyobb gazdaságfejlesztési programját. A programhoz csatlakozva Válnak is meg kell

teremtenie a településfejlesztés és a településtervezés eszközeivel a sikeres digitális átalakulás lehetőségét.

A hírközlési infrastruktúra fejlesztése során a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok fejlesztésének és építésének támogatása az önkormányzat eszköztárával.

Vízi- és energiaközmű infrastruktúra fejlesztése

Továbbá fontos a vízvezeték- és szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, gáz, közvilágítás és egyéb szolgáltatások biztosítása, bővítése, fejlesztése.

A település energetikai hatékonyságának fejlesztése mellett elektromos töltőállomás kiépítésére is igény van.

3.5. Kedvező társadalmi folyamatok fenntartása

Lakosságszám növelése

A településrendezés eszközeivel biztosítani kell önkormányzati lakótelkeket a helyben maradó és a betelepülni szándékozók részére. Ki kell dolgozni új lakóingatlanok kialakításának lehetőségét, a közművesítésnek és a megvásárlásnak kedvező finanszírozási formáját. Ösztönözni kell a meglévő lakóépületek felújítását.

Közösségi szolgáltatások fejlesztése

Cél, hogy a település lakói minél több olyan eszköz és módszer birtokába jussanak, melyek abban segítik őket, hogy saját meglévő kapacitásaik és erőforrásaik használatával, valamint a közvetlen környezetükben meglévő nem direkt pénz jellegű erőforrások felkutatásával és felhasználásával stabilizálják vagy akár kiterjesszék működésüket és tevékenységeiket. A közösségi alapokon szervezett és működtetett szolgáltatások (tevékenységek) jóval időtállóbbak és fenntarthatóbbak a projekt-, illetve pályázati alapú szolgáltatásoknál. Akkor közösségi alapú a szolgáltatás, illetve a szolgáltatás működtetése, ha a szükséges erőforrások megszervezése is a közösségépítés eszköze. Alapja tehát a közösség, illetve tagjai által birtokolt erőforrások megosztása, a hozzáférés biztosítása annak érdekében, hogy jobban hasznosuljanak.

3.6. Fejlesztési célok anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének, illetve nem akadály a fenntartható fejlődésnek.
- A Képviselőtestület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket (azaz a feladatokat igyekszik olyan formában, illetve feltételekkel megteremteni, hogy a lehető legnagyobb összegű támogatást kapja).

- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.
- A Képviselőtestület körültekintően jár el akkor, ha az Önkormányzat működtetése, illetve fejlesztése hitelfelvétel mellett valósítható meg.
- Törekszik a megújuló energiák hasznosítására, amellyel hosszú távon biztosítható a működtetési költségek csökkentése.

4. Részletes fejlesztési program

4.1. AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE, A KIJELELÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA

AKCIÓTERÜLETEK			
Terület sorszáma	Terület megnevezése	Terület lehatárolása	Tervezett fejlesztések
A1.	Településközpont	Vajda János utca és környéke	Polgármesteri Hivatal <ul style="list-style-type: none"> - energetikai fejlesztése - belső felújítás - eszközállomány fejlesztése Községi ház fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> - energetikai fejlesztés - közösségi programok szervezése Közlekedési rendszer fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> - parkolók kialakítása - közlekedésbiztonság fejlesztése - járdák kiépítése Helyi piac, rendezvényter kialakítása Településfenntartó cég létrehozása Turisztikai és településüzemeltetési informatikai fejlesztések
A2.	Belső településközpont	Szent István tér és környéke, Burgondia utca	Községi tér létrehozása <ul style="list-style-type: none"> - ingatlanvásárlás Zöldfelületek fejlesztése
HALÓZATOS PROJEKTEK			
H1.	Vereb - Vál – Gyúró – Etyek összkötő út		
H2.	Lakóutcák felújítása -Petőfi Sándor u., Rónai köz, Tordasi út, Mély u., Tabán u.		
H3.	Csapadékvíz elvezetés fejlesztése Damjanich u., Kisköz u., Széchenyi u., Arany János u., Burgondia u., Kossuth Lajos u., Ady Endre u., Malom u.,		
H4.	Új lakóutcák kialakítása Jókai u., Tabáni u. folytatása, Petőfi Sándor u. és Magyar köz közötti tömbfeltárás		
H5.	Járdák felújítása		
H6.	Árkok felújítása		
H7	Közvilágítási rendszer korszerűsítése a település egészén		
EGYEDI PROJEKTEK			
E1.	Fecskeházak – Önkormányzati társasház tetőtérbeépítése		
E2.	Sportközpont projekt		
E3.	Lakások építése önkormányzati telken		
E4.	Új, korszerű óvoda épület építése		

E5.	Fogorvosi rendelő elhelyezése
E6.	Térfigyelő kamera rendszer kiépítése
E7.	Vállalkozói térkép elkészítése

Az akcióterületek, a hálózatos- és egyedi projektek fejlesztési tervlapon ábrázoltak.

4.2. A FEJLESZTÉSEK PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZE

Projekt neve	Indikatív keretösszeg mFt	Forrás	Indikatív ütemezés
Polgármesteri Hivatal energetikai fejlesztése	100	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Polgármesteri Hivatal belső felújítás	közepes ráfordítással megvalósítható	pályázati forrás és az önkormányzat saját bevételei	folyamatos
Polgármesteri Hivatal eszközállomány fejlesztése	kis ráfordítással megvalósítható	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	folyamatos
Közösségi ház energetikai fejlesztése	100	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Közösségi programok szervezése	kis ráfordítással megvalósítható	az önkormányzat saját bevételei	folyamatos
Helyi piac, rendezvénytér kialakítása	70	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Településfenntartó cég létrehozása	250	pályázati forrás és az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Turisztikai és településüzemeltetési informatikai fejlesztések	200	pályázati forrás és az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Közösségi tér létrehozása	100	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
zöldfelületek fejlesztése	kis ráfordítással megvalósítható	pályázati forrás és az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Fecskeházak – Önkormányzati társasház tetőtérbeépítése	150 mFT	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Sportközpont projekt	1000	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027

Lakások építése önkormányzati telken	150	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027
Új, korszerű óvoda épület építése	600	EU-s források, állami források, az önkormányzat saját bevételei	2021-2027

4.3 VÍZGAZDÁLKODÁSI ÉS CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁSI FEJLESZTÉSI FELADATOK

A települési Önkormányzatok feladata a közigazgatási területükön belül, - többek között - a települést érintő vízgazdálkodással összefüggő feladatok ellátása is. Az önkormányzati törvény (2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 13. § / 11. és 21. pontja) a vízgazdálkodást, vízkárelhárítást, valamint a víziközmű-szolgáltatást nevesíti a települések feladatai között. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII törvény 4. § (1. és 2. pontja) az alábbiak szerint határozza meg a települések feladatait a vízgazdálkodással összefüggésben:

- a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó – a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összehangolt tervek kialakítása és végrehajtása;
- a település belterületén a csapadékvízzel történő gazdálkodás;
- a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás;
- a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása; 9 f) a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, és belvízelvezetés.

A tervezések során a fő célkitűzések:

Vízgyűjtő szemlélet érvényesítése, egy rész-vízgyűjtőn belül azonos műszaki kiépítési szint elérése. A felszíni vizek károkozás nélkül történő elvezetése.

A környezeti és vízminőségi állapot javítása a környezet védelmében.

Természetvédelmi és környezetvédelmi szempontok érvényesítése.

Ökológiai szemléletű vízrendezési elvek és módszerek alkalmazása.

A külvizek és a belterületen jelentkező csapadékvíz mennyiség szétválasztása (övértékek kialakítása), a külvizek esetleges tározással történő visszatartása, ahol ennek műszaki-gazdasági és területi feltételei adottak.

A vízgyűjtő külterületi részén vízvisszatartás.

A meglévő létesítményeket felül kell vizsgálni. Megfelelő állapot (tisztaság, esés , befogadó) esetén a meglévő kiépítettség elfogadható.

Vál vízgazdálkodási feladatai:

Vál község vízellátását a mélyfúrású kutakra – mint vízbázis – telepített helyi vízmű biztosítja.

Üzemeltető: FEJÉRVÍZ Zrt. Székesfehérvár.

A vízmű fejlesztése során az üzemeltetési engedélyben meghatározott és engedélyezett távlati vízkivétel hosszú távon biztosítja Vál ivóvíz ellátását.

Vízrendezési feladatok

A dombvidéki jellegű településen áthalad a Váli vízfolyás, amely a település felszíni vizeinek befogadója. A vízfolyás kezelője - a KDT Vízügyi Igazgatóság – beruházása során a Váli-vízfolyás felújítása, bővítése, jókarba helyezése megtörtént.

Csapadékvíz elvezetési feladatok:

A település belterülete családi házas beépítésű viszonylag nagy telkekkel. A települést ketté szeli a 8111 sz. közút.

Felszíni vízelvezetését tekintve a község, a Váli-víz kétoldali vízgyűjtő területén fekszik. A csapadékvíz elvezetés megoldatlanságából fakadó környezeti károkat, elöntések, eróziós jelenségek, kimosások, kiküszöbölésére A Váli-víz Völgye Önkormányzatai kistérségi társulás keretében 2002-ben elkészült a vízgyűjtőre vonatkozó vízrendezés kiviteli terv. A tervben megfogalmazottak javarészt elkészültek, az elkészült vízelvezetők folyamatos karbantartása szükséges. A belterületen a Damjanich utcától észak-keletre lévő mezőgazdasági területekről lezúduló csapadékvíz szabályozott elvezetésére az Önkormányzat tervet készített, és a megvalósítás támogatására sikeresen pályázott.

A projekt keretében Vál belterület védelmét szolgáló vízelvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója valósult meg. A beruházásokkal a csapadékvíz elvezetés minősége javult, azonban a belterületi árkok, műtárgyak folyamatos tisztításáról, esetleges javításáról gondoskodni kell.